

Notat til Statsråd Dale

Oslo 22.10.2018

Kjøre- og hviletidsbestemmelser ved transport av levende dyr.

Saken dreier seg om endrede regler, som følge av forordning (EF) nr. 561/2006 om kjøre- og hviletid, som påvirker sjåførkapasiteten og planleggingen av transport av dyr til slakt. Samtidig må bedriftene oppfylle dyrevelferdskravene i forskrift om næringsmessig transport av dyr der det står at transport av dyr skal gjennomføres *"uten forsinkelser, og dyrenes velferd skal kontrolleres regelmessig og ivaretas på en egnet måte"* og at slaktedyr kan transporteres i maks 8 timer (11 i Nord-Norge).

Vi mener at det vi ber om ikke vil gå på bekostning av trafikksikkerheten.

Vi ber om:

1. Åpne for mindre unntak fra forordningen ved avstander over 100 km fra gård til slakteri i de tre nordligste fylkene (i samsvar med unntaket Finland har)
2. Ikke krav om at transporten må ha vært innom et marked.
3. Stoppe håndheving – gi overgangstid til 1. juli 2019

Behov for mindre unntak for transporter i Nord-Norge

Vi har bedt om at Norge **benytter seg av handlingsrommet i forordning (EF) nr. 561/2006**

En medlemstat kan, etter godkjennelse fra kommisjonen (i vårt tilfelle ESA):

-åpne for mindre unntak fra kjøre- og hviletidsbestemmelsene for avstander utover 100 km i forhåndsdefinerte områder med en befolkningstetthet på under fem personer per kvadratkilometer.

I artikkel 13 nr. 3 i forordning (EF) nr. 561/2006 vektlegges betydningen av å opprettholde visse næringsgrener i det berørte området. Tilstedeværelse av slakterivirksomhet innenfor en rimelig avstand er en forutsetning for et aktivt landbruk. Sett under ett, så skiller de tre nordligste fylkene seg ut når det gjelder antall slakterier og avstand mellom husdyrbrukene og slakteriet. I disse tre fylkene finnes det kun fire slakterier, og tilstedeværelsen av disse er avgjørende for opprettholdelse av et nord-norsk landbruk. Vi ber derfor Samferdselsdepartementet om å vurdere kun å benytte handlingsrommet i artikkel 13 nr. 3 for de tre nordligste fylkene, slik vi har beskrevet i vårt brev fra november 2017. Et slikt unntak vil være i tråd med hva de har gjort i Finland. Her har de et ikke tidsbegrenset, geografisk unntak for de nordligste fylkene.

Ikke krav om at transporten må innom et marked for unntak innenfor 100 km

Kjøre- og hviletidsreglene gir unntak for: *"kjøretøyer som brukes til transport av levende dyr fra gårder til lokale markeder og omvendt, eller fra markeder til lokale slakterier innenfor en radius av inntil 100 km"*. Frem til 7. juni har Norge ikke praktisert denne radiusbegrensningen og heller ikke vilkåret om at dyra skal innom et marked før de transporteres til slakteri.

Radiusbegrensningen ble innført ved forskriftsendring 7. juni, imidlertid har norske myndigheter opprettholdt praksisen med at dyra ikke må innom et marked for å falle inn under unntaket. Å kunne beholde et unntak fra regelverket innenfor en radius på 100 km vil ha stor praktisk verdi. En praktisk fortolkning av bestemmelsen vil da være at slaktetransporter som skjer **innenfor en 100 km radius fra slakteriet** er unntatt fra kjøre- og hviletidsregelverket.

Fysiske markeder hvor det skjer økonomiske transaksjoner og handel med dyr som skal til slakt, finnes ikke i Norge. Dette ville vært et fordyrende mellomledd som det ikke er behov for, da bonden melder fra direkte til slakteriet hvilke dyr han vil sende til slakt og når. Historisk sett har det heller ikke vært vanlig med markeder i Norge. Det var vanlig å drive dyra fram til slakteren direkte. En annen grunn til at fysiske markeder ikke benyttes, er at oppstalling av dyr i ulik alder og fra ulike besetninger er uheldig både med tanke på smitte og dyrevelferd.

Vi er informert om at en pågående sak i EU-domstolen kan medføre at norske myndigheter ikke lenger vil akseptere at transporter ikke må innom et marked får å få unntak i 100 km sonen. Vi ber om at samferdselsmyndighetene søker å finne løsninger opp mot ESA slik at det ikke blir et krav om at en transport må innom et marked for å være unntatt kjøre- og hviletidsreglene innenfor en radius av 100 km.

Utsatt håndheving frem til 1. juli 2019 for kjøring utenfor en radius på 100 km

Innføringen av kjøre- og hviletidsreglene fra den 7. juni innebærer at bransjen ikke har fått anledning til å gjøre de helt nødvendige forberedelsene til å kunne oppfylle kravene. Siden vi har hatt unntak fra regelverket, er ikke bransjen rigget mannskaps- og utstyrsmessig for å kunne følge kjøre- og hviletidsbestemmelsene. Vi er nå i en situasjon der vi har for lite sjåførere til å kunne etterleve døgn- og ukehvile uten at dette får negative konsekvenser for inntransport av slaktedyr. Dette skyldes at det tar tid å bemanne opp med sjåførere, siden disse må gjennomføre ekstra utdanning for å få særskilt kompetansebevis for dyretransport utstedt av Mattilsynet.

I tråd med hva som ble spilt inn i vårt høringssvar i april i år, ber vi om en overgangsperiode fram til 1. juli 2019, slik at næringen og transportørene ikke bøtelegges for brudd før etter overgangsperioden. I denne perioden arbeides det med løsninger og rekruttering av sjåførere, slik at vi kan være rustet til å kjøre etter forskriften fra sommeren 2019.